Ku saabsan Nidaamka Waxbarashada Ingiriisiga: Dugsiga Sare

Tilmaamo loogu talagalay waalidiinta dhalay carruurta oo luuqada Ingiriisiga u isticmaala Luuqad Dheeraad ah ahaan (EAL)

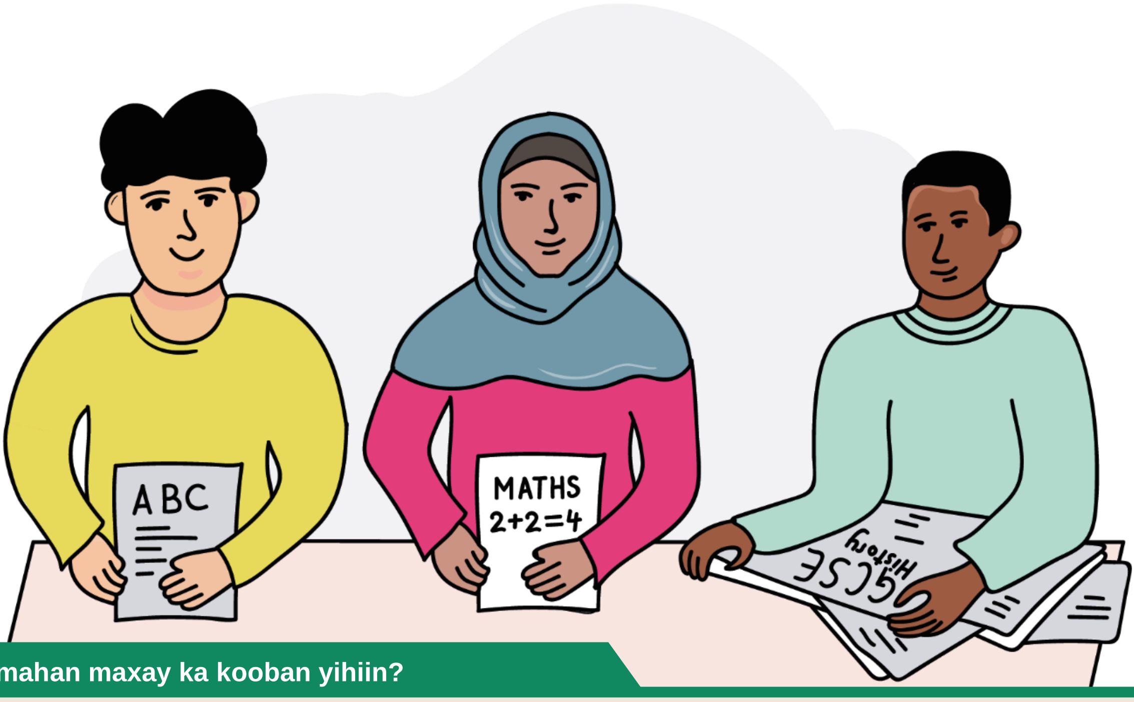

Tilmaamahan maxay ka kooban yihiin?

Halkan waxaad ka heli kartaa macluumaad wax ku ool ah oo kaa caawinaya inaad boos iskuuleed u hesho ilmahaaga iyo inaad fahamto Nidaamka Waxbarashada Ingiriisiga.

Waxaa jira noocyo kala duwan oo iskuulo ah oo kuyaala England, oo ay kujiraan kuwa waalidiinta ay tahay inay lacag ku bixiyaan (tusaale ahaan *iskuulo lacag lagu bixiyo/iskuulada madaxa banaan/kuwa gaarka loo leeyahay*).

Tilmaamahan waxay wax kaaga sheegayaan iskuulada Ingiriisiga ee aadan lacag ku bixinaynin (tusaale ahaan *iskuulada gobolka*). Waxaa jira noocyo kala duwan oo iskuulada gobolka ah, oo ay ka mid yihiin:

- *Iskuullada Maamulka Deegaanka* (LA) - oo ay maalgeliso dawladda hoose
- *Dugsiyada tacliinta* iyo *Iskuulada Bilaashka ah* oo ay maalgeliso dowladda dhexe, inta badan qeyb ka ah *Hay'adaha*
- *Iskuullada diinta* - oo ku xiran diin gaar ah

Waxaad sidoo kale dooran kartaa inaad ilmahaaga wax ku barato guriga, ha ahaato maalinta oo dhan ama maalin barkeed.. Tani waxaa lagu magacaabaa waxbarashada guriga (ama *waxbarashada guriga ee la doorto* ama *waxbarashada guriga lagu dhigo*). Wax badan kaga ogaaw halkaan: **https://www.gov.uk/home-education**

1. Sideen ilmahayga ugu heli karaa boos iskuul?

Haddii ilmahaagu da'a ahaan uu jiro 5 ilaa 16 sano, la xiriir golaha *deegaankaaga* (sidoo kale loo yaqaan *Maamulka Deegaanka*
ama *LA*) si ay cunuggaaga ugu helaan boos dugsi.

- Golaha *deegaanku* waa inuu boos dugsi uga helaa ilmahaaga agagaaraha haddii ilmahaagu da'a ahaan jiro 5 ilaa 16 sano
- Waxaad macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan gelitaanka dugsiga ka heli kartaa halkan: **https://www.gov.uk/schools-admissions**

Halkaan waxaa ku qoran fikrado kaa caawinaya inaad go'aansato dugsiga aad jeceshahay:

- Booqo dugsiga inta lagu jiro fiidadka uu furan yahay. Waxaa lagu xayeysiin doonaa webseetka dugsiga.
- Akhriso warbixintooda ugu dambeysay ee kormeerka Ofsted: **https://reports.ofsted.gov.uk**
- Hubi waxqabadka guud ee dugsiga: **https://www.compare-school-performance.service.gov.uk**
- Kala hadal waalidiinta kale si aad u ogaato waxa ay ka aaminsan yihiin dugsiga
- Eeg webseetka iskuulka
- Soo ogoow iskuulada diiwaangeliya ardayda qaadanaysa imtixaanka luuqadda guriga ee GCSE (eeg qaybta 5 ee hoose si aad u hesho macluumaad dheeraad ah)

Markaad ogaato dugsiyada aad jeceshahay, xasuusnow inaad:

- Buuxiso foomka codsiga ee khadka tooska ah, adigoo sheegaya dhowr dugsi oo aad jeceshahay
- Weydiiso caawinaad *Kooxda Oggolaanshaha Dugsiyada* ee golaha deegaankaaga maadaama hanaanka codsiga dugsiga uu noqon karo mid adag
- Weydii golaha haddii ay jiraan dad kale, kooxo bulsho ama tarjumaanno ku caawin kara

2. Da'dee ayuu ilmahaygu ku bilaabi doonaa dugsiga sare?

England gudaheeda, carruurtu waxay bilaabaan dugsiga sare bisha Sebtembar isla marka ay ka gudbaan sanadka dhalashadooda 11aad. Dugsiga sare wuxuu biloowdaa Sannadka 7 aad (Sannadaha 1-6 waxay ku jiraan dugsiga hoose) wuxuuna dhammaadaa Sannadka 11aad.

Sannad-dugsiyeedku had iyo jeer wuxuu biloowdaa Sebtember badiyaa wuxuu dhammaadaa Luulyo. Badanaa waxaa loo qaybiyaa saddex teeram oo qiyaastii ah 13 toddobaad.

Dhallinyaradu waxay ka bixi karaan dugsiga Jimcaha ugu dambeeya ee Juun haddii ay 16 jirsadaan dhammaadka Ogoosto. Si kastaba ha noqotee, dhalinyarada da'doodu tahay 16 ilaa 18 waa inay kujiraan waxbarasho, tababar ama tababar shaqo.

 Xuquuqda daabacaadda © Bell Educational Trust Limited (oo u shaqeynesa The Bell Foundation ahaan) Oktoobar 2020

3. Sideen ku ogaadaa teeramyada iskuulka iyo fasaxyada?

Waqtiga dugsiga iyo taariikhaha fasaxu way ku kala duwan yihiin iskuulada England.

Si kastaba ha noqotee, fasaxyada iskuulku badanaa waxay ku aadan yihiin dhammaadka Diseembar iyo bilawga Janaayo (Kirismaska iyo Sannadka Cusub); Maarso/Abriil (waxay kuxirantahay goorta Easterku dhaco) iyo Ogoosto. Intaas waxaa sii dheer, iskuulada badankood waxay yeelan doonaan fasax markuu teeramka nuska maraya ah mid kasta oo ka mid ah saddexda teeramba. Dugsi kastaa wuxuu daabici doonaa kalandarka iskuulka iyada oo fasaxyada la calaamadeynayo.

Dugsiyo badan waxay leeyihiin 5 maalmood oo ah INSET (**Ta BABARKA Adeega**) sanad walba markay macallimiintu ka soo qaybgalaan tababarka iyo kulammada. Ardaydu iskuulada ma aadaan maalmaha INSET. Dugsiyada ayaa waalidiinta u sheegi doonaan goorta ay tahay maalmaha INSET sannad walba.

La hadal dugsiga si aad u ogaatotaariikhaha fasaxa iyo teeramka ee saxda ah ama ka fiiri webseetkaan:
https://www.gov.uk/school-term-holiday-dates

4. Maxaan ka filan karaa dugsiga?

Dugsiyada badankooda waxay daabacaan Dukumentiga Sharaxaya *Ujeedka Dugsiga*, oo ah buug yar oo macluumaad muhiim ah ka bixiya dugsiga. Intaa waxaa sii dheer, webseetka dugsiga waxaa ku jiri doona macluumaadka ugu dambeeyay iyo wararka ku saabsan dugsiga. Weydiiso dugsiga caawimaad si laguugu turjumo macluumaadka haddii aad u baahato.

Ilmahaaga, waxaa u jiri doona:

- *Maalmaha kala guurka*; Ardayda Sannadka 6 aad waxay fursad u heli doonaan inay hal ama laba maalmood ku qaataan dugsigooda sare ee cusub si ay u arkaan waxa uu noqon doono
- *Barnaamijka soo-dhaweyn* ayaa jiri doona si looga caawiyo ilmahaaga inuu nolol wanaagsan ku bilaabo dugsigiisa cusub. Tani waxaa ka mid noqon kara qabanqaabooyin gaar ah haddii ilmahaagu dhawaan yimid waddanka ama aagga, ama uu bilaabayo dugsiga waqti ka duwan sannadka (yacni aan ahayn bisha Sebtember).
- Meel ka mid ah fasalka foomka oo qiyaastii 30 arday oo badanaa ay isku da'a yihiin ku jiraan. Foom kasta sida caadiga ah wuxuu leeyahay macallin u gaar ah.
- *Jadwal* joogto ah ee casharrada. Cashar kasta waxaa bixin doona khabiir ku takhasusay maadada.
- Isticmaalka manhaj buuxa – eeg hoos si aad u hesho macluumaad dheeraad ah
- Hab loo wada dhan yahay oo dhammaan carruurta loola dhaqmo si caddaalad ah
- Shaqada guriga ee joogtada ah ee ku xidhan manhajka

Maxaa kale ayuu ilmahaygu ku qaban doonaa iskuulka?

Ilmahaagu wuxuu awood u yeelan doonaa inuu ka qaybqaato nashaadaadka, safarada dugsiga iyo munaasabadaha kale. Kuwaas waxaa ka mid noqon kara:

- Shirarka iyo fursadaha cibaado wadareedka. Weydii dugsigaaga si aad u hesho wixii macluumaad dheeraad ah.
- Hawlaha manhajka ka baxsan iyo naadiyada, tusaale ahaan, isboortiska, muusikada iyo riwaayadaha. Kuwani maahan qasab waxaana laga yaabaa inay noqdaan waqtiga qadada ama ka dib markii wakhtiga iskuulku uu dhamaado. Waxaa laga yaabaa in lacag yar laga qaado naadiyada qaar.
- Safarada iskuulku ee loo aado meelaha ku xiran manhajka dugsiga. Badanaa lacag ayaa la bixiyaa safaradaan, laakiin dugsiyadu badanaa way awoodaan inay ka caawiyaan arrintan marka loo baahdo. Safarada iskuulka waxaa si taxaddar leh u abaabula macallimiinta si carruurtu had iyo jeer u ahaadaan kuwo nabdoon. Safarada qaar ayaa qasab ah oo qeyb ka ah koorsada GCSE, tusaale ahaan, Riwaayadaha GCSE, ardaydu waxay u baahan yihiin inay riwaayad ku daawadaan tiyaatarka.
- Bandhigyada dugsiga oo ay ku jiraan riwaayadaha jiliinka iyo riwaayadaha muusikada
- Munaasabadaha bulshada iyo munaasabadaha lacag uruurinta sida maalmaha isboortiga, bandhigyada xagaaga iyo kirismaska, diskoska iyo halxiraalaha. La hadal dugsigaaga haddii aad danaynayso inaad sii wado ku lug lahaanshaha dugsiga ilmahaaga, tusaale ahaan mutadawac ka noqoshada ama u adeegida sidii guddoomiye waalid, halkaas oo aad ka caawin karto kooxda hoggaanka si loo xaqiijiyo in dugsigu u noqdo mid aad u waxtar badan.

- Khibrada shaqadu waa fursad loogu talagalay dhalinyarada, inta badan Sanadka 10 aad, taas oo ah inay hal usbuuc ku qaataan goobta shaqada. Wixii macluumaad dheeraad ah, fiiri qaybta xirfadaha ee hoose.

Sideen ku ogaan doonaa waxa ka dhacaaya iskuulka?

Iskuulkaaga ayaa si joogto ah kuula soo xiriiri doonaa. Iskuulku waxay isticmaali doonaan noocyo isgaarsiineed oo kala duwan oo ay ka mid yihiin:

- *Webseetka dugsiga*: dugsiyadu waxay macluumaadka ku shaacin doonaan websaydhkooda. Hubi kaalandarka iskuulka si aad u ogaatid taariikhaha muhiimka ah sida fasaxyada, maalmaha tababarka macallimiinta (INSET) iyo wargayska loogu talagalay waalidiinta.
- *Ogeysiisyada*: fariinta qoraalka ah, baraha bulshada (tusaale. Twitter) iyo ablikeeshinada sida parentmail, sidoo kale waxaa loo isticmaali karaa in lagu bixiyo lacagta cuntada iskuulka iyo safarada

- *System-yada khadka tooska ah* (tusaale. Go4Schools): waxaad ka heli kartaa macluumaad ku saabsan shaqada guriga, qiimeynta iyo dhaqanka
- *Iimaylada iyo waraaqo*: u sheeg dugsiga haddii aadan haysan iimayl
- *Wargaysyada* iyo *warbixinnada waalidiinta*: kuwaani waxay kuu oggolaanayaan inaad wax badan ka ogaato horumarka ilmahaaga
- *Kulamada* iyo *wargaysyada macluumaadka*: dugsiyadu waxay u isticmaali doonaan shirarka si ay u wadaagaan macluumaadka muhiimka ah. tusaale ahaan doorashada maadooyinka lagu baran doono GCSE. Tani waxay noqon kartaa fursad waxtar leh oo su'aalo aad ku weydiiso.
- *Xiriir toos ah*: waxaad kula xiriiri kartaa dugsiga taleefoon ama iimayl, ama waxaad qorsheyn kartaa kulan aad la yeelato macallinka haddii ay taasi habboon tahay

 Xuquuqda daabacaadda © Bell Educational Trust Limited (oo u shaqeynesa The Bell Foundation ahaan) Oktoobar 2020

5. Muxuu iskuulku iga filayaa?

Waalid ahaan, waxaa lagaa filayaa inaad:

- U dirto ilmahaaga iskuulka maalin kasta iyo wakhtigii loogu talagalay, marka laga reebo haddii ay jiran yihiin, ballan ay leeyihiin ama ay tahay cibaado diineed. La xiriito dugsiga wakhti hore si aad ugu sheegtid sababta ilmahaagu uga maqan yahay haddii aad awoodo.
- Carruurtaada u kaxeeysid fasaxyada xilliyada fasaxyada iskuulka oo keliya. Haddii aad go'aansato inaad carruurtaada u kaxeyso fasax inta lagu jiro muddada teeramka, waxaa laga yaabaa inaad bixiso ganaax. La hadal dugsiga siaad wax badan uga ogaato ama ka fiiri webseetkaan: **https://www.gov.uk/school-attendance-absence**
- U sheegtid dugsiga wixii ku saabsan munaasabadaha ama xaaladaha muhiimka u ah ilmahaaga ama qoyskaaga. Waxay isku dayi doonaan intii karaankooda ah inay ku taageeraan haddii aad u baahan tahay caawimaad.
- Bixiso macluumaad sida faahfaahinta caafimaad iyo faahfaahinta xiriirka. Waa muhiim inaad u sheegto dugsiga haddii macluumaadkani wax iska baddelo.
- Buuxiso Foomamka oggolaanshaha si aad u cadeeyso haddii ilmahaagu loo oggol yahay uu tegi karo safarrada dugsiga, sawirro laga qaadi karo iwm.
- Taageertida siyaasadaha dugsiga, tusaale ahaan dhaqanka iyo isticmaalka habboon ee interneetka. Waxaad webseetka dugsiga ka heli kartaa macluumaad ku saabsan siyaasadaha dugsiga. Adiga iyo ilmahaagaba waxaa la idin sheegi doonaa wixii abaalmarinta iyo ganaaxyada ah. Ilmahaagu wuxuu yeelan doonaa ciwaanka iimaylka iskuulka wuxuuna isticmaali doona internetka oo ay tahay inuu u isticmaalo si badbaado leh oo habboon.
- Ku caawiso ilmahaaga shaqadiisa guriga. Wixii faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan sida looga caawiyo ilmahaaga waxbarashadiisa **halkaan ka eeg**.

6. Dadka sideey ku kala yihiin iskuulka?

Eeg Sharaxaada Ujeedka Iskuulka ama webseetka dugsiga si aad u aragto sawirrada iyo magacyada xubnaha shaqaalaha; mararka qaarkood kuwan ayaa lagu soo bandhigaa iridda dugsiga sidoo kale.

Weydii dugsiga, qofka ka mid ah xubnaha shaqaalaha ee la shaqeyn doona ilmahaaga. Kuwaas waxaa ka mid noqon kara:

- Hogaamiyaasha Sare – tusaale, Maamulaha, Kuxigeenka iyo Kaaliyaha Maamulayaasha
- Shaqaalaha Xafiiska – tusaale, shaqaalaha soo dhaweynta dugsiga
- Shaqaalaha Waxbarista –sida, Macallinka Fasalka iyo Kaaliyaha Waxbarista
- Shaqaalaha Takhasuska Leh –sida, Hogaamiyaasha Sanadka Dugsiyeedka, Macallinka Foomka, Macallinka Waxbarista
- Shaqaalaha Takhasuska leh–sida, Macallimiinta EAL (Ingiriisiga oo ah Luuqad Dheeraad ah), SENDCo (Isuduwaha Baahiyaha Waxbarashada Gaarka ah iyo Isuduwaha Naafonimo), Macallinka Hoggaaminaya Ilaalinta Carruurta (DSL)

7. Maxaa la isku baraa oo la iskugu imtixaanaa iskuulka?

Badanaa ardaydu waxay u fadhiisan doonaan imtixaannada qaran ee Maarso iyo Juun ee Sannadka 11 aad. Ardayda badankood waxay u fadhiisan doonaan imtixaanada GCSE (Shahaadada Guud ee Waxbarashada Sare).

Fadlan eeg jadwalka hoose si aad u ogaato *Qeybta, Heerka* iyo *Sannadka Kooxda* uu ilmahaagu geli doono – iyo *Qiimeynta/Tijaabooyinka/Imtixaannada* ay qaadan doonaan:

Qeybta	Heerka/Isteejka	Kooxda Sanadka	Xadka Da'ada	Qiimeynta/Tijaabooyinka/ Imtixaanaadka	Maadooyinka la barto
Dugsiga sare	Muhiim ah Heerka 3 aad	Sanadka 7 Sanadka 8 Sanadka 9 aad	11-12 12-13 13-14	Billowga Sannadka 7 aad iyo si joogto ah KS3: Garaadka Imtixaanaadka Qiimeynta (Imtixaanaadka bilaha ah) Waxbarashada joogtada ah imtixaanada	Ingiriisiga, xisaabta, sayniska, naqshada iyo teknoolajiyada, taariikhda, juqraafiga, daraasaadka diinta (RS), farshaxanka, naqshadaha iyo teknoolijiyada (DT), muusikada, riwaayada, ee jirka/jimicsiga, xisaabinta, muwaadinimada, luuqadaha
	Muhiim ah Heerka 4 aad	Sanadka 10aad Sanadka 11 aad	14-15 15-16	Waxbarashada joogtada ah imtixaanada Meey/Juun ee Sannadka 11 aad: GCSE (Guud Shahaadada Waxbarashada Sare). iyo imtixaanno u dhigma	Maadooyinka muhiimka ah: Ingiriis, xisaabta, sayniska Maadooyinka ikhtiyaariga ahi way kala duwan yihiin u dhexeeya dugsiyada. Iyaga waxaa ka mid ah juqraafiga, taariikhda, RS, sayniska kombiyuutarka, PE, daraasadaha ganacsiga, daryeelka carruurta, DT, warbaahin hal abuur leh. Weydii dugsigaaga si aad u hesho liiska buuxa.

Macluumaad dheeraad ah ka hel **https://www.gov.uk/national-curriculum**

Ilmahaygu ma sameyn doonaa imtixaanka maado kasta?

Caadi ahaan carruurtu waxay u fadhiistaan imtixaannada qaran (GCSEs) dhammaadka Sannadka 11 aad. Uma fadhiisan doonaan imtixaanka maaddo kasta. Maadooyinka muhiimka ah waa: Ingiriisiga, xisaabta, iyo sayniska. Dhammaan ardayda waa inay bartaan maadooyinkaas. Intaa waxaa sii dheer, ardaydu sida caadiga ah waxay u fariistaan imtixaannada shaan maado oo dheeraad ah.

Dhammaadka Marxaladda Muhiimka ah ee 3 aad (Sannadka 8 aad ama Sannadka 9 aad) dugsigu wuxuu ka caawin doonaa ilmahaaga inuu doorto maadooyinka kale ee uu u sii wadana yo waxbarashada imtixaanadooda ugu dambeeya. Tani waxaa ka mid noqon kara maadooyinka GCSE (tusaale juqraafi ama naqshadeynta iyo teknolojiyada) ama maadooyinka BTEC (Golaha Ganacsiga iyo Teknolojiyada) (tusaale barashada ganacsiga iyo isboortiga).

 Xuquuqda daabacaadda © Bell Educational Trust Limited (oo u shaqeynesa The Bell Foundation ahaan) Oktoobar 2020

Iskuulada qaarkood waxay sidoo kale u diyaariyaan ardayda inay u fariistaan GCSE oo ah luuqadooda koowaad, in kasta oo luqad kasta aan la heli karin. Carabi, Shiinees, Urdu, Gujaraati iyo Talyaani waa qaar ka mid ah GCSE-yada la heli karo. Weydii iskuulkaaga haddii tani ay tahay wax aad rabto in ilmahaagu uu sameeyo.

Kala hadal ilmahaaga waxyaabaha ay xiiseeyaan iyo qorshayaashooda mustaqbalka. Waa muhiim in la doorto maadooyin iyaga xiiseynaya oo waxtar u leh mustaqbalkooda. Kala hadal dugsigaaga waxyaabaha ku saabsan xulashooyinka ilmahaaga iyo wixii taageero ah ee la heli karo.

8. Muxuu ilmahaygu u baahan doonaa?

- Labiska dugsiga oo buuxa: inta badan dugsiyada sare ee England waxay ka filayaan carruurta inay xidhaan yunifoomka dugsiga. Dugsiga ilmahaaga ayaa ku siin doona liistada waxa aad iibsanayso oo kuu sheegi doona halka aad ka soo iibsan karto. Weydii haddii dugsigu kaa caawin karo kharashka haddii aadan haysan lacag kugu filan.
- Qorsheeye. Iskuvulada badankood waxay bixiyaan buug sanad walba ka caawiya ardayda inay is abaabulaan.
- Boorso, qalabka qalimaanta ee ay ku jiraan qalimaan iwm.
- Kalkulaytar iyo qalabyada kale ee xisaabta
- Qalabka PE (jimicsiga jirka) oo buuxa markii loo baahdo. Dugsigu waxa uu kuu sheegi doonaa waxa loo baahan yahay maaddaama tani ay ku jiri karto dharka isboortiga ee leh astaanta dugsiga.
- Qado ama lacag lagu iibsado cunto. Dugsiyo badan ayaa leh nidaam lacag bixin oo aan taabasho lahayn; shaqaalaha xafiiska ayaa awood u yeelan doona inay gacan ka geystaan abaabulka arrintan. Carruurta qaar ayaa sidoo kale heli kara *Cuntada Dugsiga ee Bilaashka ah (FSM)* haddii qoysku ay ku jiraan gunnooyinka; wax badan ka ogoow dugsigaaga ama **https://www.gov.uk/apply-free-school-meals**

- Kaarka safarka ama lacagta safarka haddii ilmahaagu ku aadayo dugsiga bas, ama tareen. Carruurta qaarkood oo ku nool in ka badan laba mayl meel u jirta dugsiga waxay heli karaan kaarka baska oo bilaash ah. Ogoow haddii aad xaq u leedahay kaarka baska oo bilaash ah adigoo tagaaya **https://www.gov.uk/help-home-school-transport**. Carruurta qaarkood ee aan u lugeyn karin dugsiga sababo la xiriira dhibaatooyinka socodka ama baahiyaha waxbarashada oo gaarka ah waxaa la siin doonaa gaadiid bilaash ah oo ay ku aadaan iskuulka, badiyaa taksi. Raadi macluumaad dheeraad ah **https://www.gov.uk/apply-school-transport-for-child-with-special-educational-needs-sen**
- Weydii dugsigaaga su'aalaha ku saabsan *siyaasadooda taleefanka gacanta*. Dugsiyada qaar ma oggola taleefannada gacanta oo way ka qaadi karaan haddii ardaydu isku dayaan inay ku isticmaalaan dugsiga dhexdiisa.

9. Waa maxay taageerada dheeraadka ah ee ay heli karaan ardaydu u baahan?

- *Taageerada waxyaabaha*: la xiriira iskuulka: dhamaan iskuuladu waxay leeyihiin koox dad ah oo caawin doona caruurta dhibaatooyinka qaba, tusaale ahaan, saaxiibtinimada, arrimaha caafimaadka maskaxda ama dareemida walwal. U sheeg Macallinka Foomka ama Hogaamiyaha Sannad Dugsiyeedka haddii ilmahaagu wax dhibaato ama welwel ah qabo.
- Dhammaan dugsiyadu waxay leeyihiin *Hoggaamiyaha Nadaafonimada* ee loo qoondeeyey kaas oo taageeri doona ilmahaaga haddii ay jiraan wax welwel ah oo khatar ah oo la xiriira ammaankooda dugsiga gudihiisa ama dibaddiisa ah.
- *Taageerada luuqada Ingriisiga*: iskuulada badankooda waxay taageero ka bixin doonaan horumarka luuqada Ingriisiga ee halkaan loogu baahdo. Tani waxay caadiyan ka dhici doontaa fasalka ardayda kale.
- *Taageero waxbarasho*: dhammaan dugsiyadu waxay ku siin doonaan taageero dheeraad ah xagga waxbarashada markii loo baahdo. U sheeg dugsiga haddii aad u malaynayso in ilmahaagu u baahan yahay in laga caawiyo waxbarashadiisa. SENDCo (Isku-duwaha Baahiyaha Waxbarashada Gaarka ah iyo Naafonimada) ayaa la kulmi doona ilmahaaga, qiimeyn doona baahidooda isla markaana siin doonta taageerada ugu fiican. Iyaga ayaa kuu sheegi doona haddii ilmahaagu wax baahi ah qabo waxaana laga yaabaa in lagu weydiiyo inaad aaddo dugsiga si aad ugala hadasho sida dugsigu u caawin karo ilmahaaga. Waxaa jira tilmaamo waxtar u leh waalidiinta iyo daryeelayaasha oo laga helo halkan: **https://www.gov.uk/government/publications/send-guide-for-parents-and-carers**
- *Hay'adaha banaanka ah*: dugsiyadu waxay si dhow ula shaqeeyaan xirfadleyda kale sida dhakhaatiirta, hay'adaha qaxootiga iyo khabiiro waxbarasho si ay u caawiyaan carruurta u baahan caawinaad dheeri ah. Dugsigu waxa uu kuu sheegi doonaa wixii taageero dheeraad ah ee ilmahaagu u baahan yahay.
- *Barnaamijyada Maalgelinta Ardayda*: dhammaan dugsiyadu waxay helaan lacag dheeri ah oo lagu taageerayo ardayda dhaqaalaha liita. Lacagtan waxaa loo isticmaalaa in lagu caawiyo ardayda si ay wax uga qabsadaan dugsiga oo ay si buuxda ugu lug yeeshaan nolosha dugsiga.
- *Taageero lacageed*: dugsiyadu waxay kaa caawin karaan kharashyada qaarkood, tusaale ahaan, yunifoomka dugsiga, safarada iskuulka, qalabyada iwm. U sheeg dugsiga haddii aad u baahan tahay in lagaa caawiyo wixii kharash ah.
- *Talo-siinta xirfadaha* iyo *waxbarashada dheeraadka ah*: dhammaan dugsiyadu waxay leeyihiin la-taliyeyaal dhanka xirfadaha shaqada ah oo ka caawin doona ilmahaaga inuu ka fekero waxa uu doonayo inuu sameeyo markuu dugsiga ka baxo. Waxay ka caawin doonaan ilmahaaga inuu:
  - Xulo maadooyinka aad ku baran karto GCSE. *Xulashooyinka* waxaa la doortaa dhammaadka Sannadka 8aad ama 9aad.
  - Raadi meelayn shaqo oo ku habboon. Dhammaan dugsiyadu ma bixiyaan khibrado shaqo. Weydii dugsigaaga si aad u hesho wixii macluumaad dheeraad ah.
  - Raadi macluumaad ku saabsan kulliyadaha iyo koorsooyinka wixii ka dambeeya Sannadka 11 aad. Dhallinyarada waxaa laga filayaa inay ku jiraan waxbarasho ama tababar illaa ay ka gaarayaan 18 sano. Waxaad macluumaad dheeraad ah ka heli kartaa: **https://www.gov.uk/browse/education/find-course**

10. Sideen ilmahayga uga caawin karaa inuu waxbarto?

Waxaa jira fikrado badan oo ku saabsan sida looga caawiyo ilmahaaga inuu wax ku barto buug **yarahaan**.

 Xuquuqda daabacaadda © Bell Educational Trust Limited (oo u shaqeyneysa The Bell Foundation ahaan) Oktoobar 2020